

Körséta a leszanált Szegeden

Három nap telt el azóta, hogy Szeged köztisztviselői erősen redukált fizetéseiket felvették, sőt — miután több közhivatalban már a hónap utolsó napján fizetnek — négy is. Ma már teljesen áttekinthető tehát a szanálás hatása. A köztisztviselők természetesen nem nyugodtak bele fizetésük és egykor törvényesen biztosított nyugdíjuk egy részének elvonásába. Valamennyire mégis enyhült az első felindulás és elkeseredés, győzött az a belátás, hogy az, ami velük történt, önhibájukon kívül bekövetkezett elemi csapás, amibe bele kell törődni.

Katasztrófálisnak a fizetésredukció különösen a kisebb fizetésű és kisnyugdíjas kategóriákban mutatkozott, ahol az eddigi fizetés és nyugdíj is csak nyomorúságos vergődésre volt elégséges és ahol az elvont 10 százalékkal a hetenként egyszeri húst, az iskolába járó gyermektől a reggelit, az aszszonytól a cipőtálpalást és a dolgozó férjtől az egyetlent és utolsó élvezetet: a kétfülleres cigarettát vették el. »Vigasztalásul« ezeknek a szegény embereknek legfeljebb az szolgálhat, hogy a magánalkalmazottak már régen tustestek azon a kegyetlen csapáson, ami őket csak most érte és hogy a munkásságot már régen lemondatta a munkanélküliség mindarról, ami csak a legjavolabbról is fényűzésnek, jólétnek és kulturának látszott.

Az a látszólagos passzívítás, amelyet a kereskedők szerint tisztviselők velük szemben az első nap tanusítottak — mint kiderült —, nem volt egyéb, mint tájékozatlanságból eredő tévovás. A tisztviselők tudják, hogy a kereskedők épp úgy áldozatai a nehéz időknek, mint ők maguk és éppen

a kereskedők voltak azok, akik legelőn-
kebben tiltakoztak a tisztviselők fizetésle-
szállítása ellen.

A kereskedők előre tisztában voltak vele, hogy a tisztviselők fizetésleszállítása őket érinti legközvetlenebből és igazságtalanság lenne, ha rájuk akar-nának bosszút állni. Szombatra helyre is állt va-lamennyire a forgalom az üzletekben és ha sze-rényebb keretek között is, a vásárlás mégis meg-indult. Az első nap elmaradt fizetési részlete is befolytak szép lassan és akik pontos fizetők vol-tak eddig, azok most is fizetnek és fizetni fognak a jövőben is, mert hiszen a jövőben is szükségük lesz hitelre, sőt sajnos, fokozott mértékben.

Mindezekről eltekintve is mély nyomot hagy a szanálás a gazdasági életben. Az emberek első-sorban legkönnyebben nélkülözhető szükségleteik-ről mondanak le. Bizonyítják a mozik. Igaz, hogy ezek nem elseje óta néptelenedtek el, de az is bizonyos, hogy a fizetésredukció nem inspirálja az embereket kulturális szükségleteik kielégítésére.

A kávéházi és vendéglői élet

Már évek óta gyér Szegeden és legfeljebb egyszer egy héten tölti meg a közönség a kávéházat, amikor tánc van. A fiatalságot, szerencsére, még a súlyos viszonyok sem deprimálják annyira, hogy ne táncoljon. Ezzel szemben összefordulnak az éttermi vendégek. A Próféta, be sem várva a szanálást, egy nappal előbb csendben becsukott. Egyébként végre a szegedi vendég-jök is számolnak az általános elszegényedéssel és már nemcsak kifőzésekben, hanem jónevű éttermekben is bevezették a menürendszert. Ma már mindenhol lehet igen méltányos árértékű étkezni. A kávék ezzel szem-ben még tartják az árakat, amelyekkel a közönség nem tud lépést tartani. Valószínűleg ez az oka annak, hogy egyre kevesebb ember iszik ebéd után feketét és egyre kevesebben mondanak le a délutáni uzsonnákávéról.

Az egyesületek és klubok

Szintén megérzik az idők járását. Egyelőre ugyan csak szórványosan lépnek ki a tagok, legfőképpen talán a kaszinó-ból léptek ki, ellenben tömegesen nem fizetik a tagsági díjakat. Az egyesületek pénzeszedői reggeltől estig ló-tak-futnak és alig képesek a tagsági díjak csekély hányadát összehordani. A tagokkal szemben nem lehet erőlyesen fellépni, mert igen érzékenyek mostanában, mársan megsértődnek és kilépnek.

A gázgyár és villamtelep

A bevételek rohamos csökkenését panaszolja. Pedig itt eddig nem is jutott kifejezésre a köztisztviselők fizetés-leszállítása. A kereskedők kényszerű takarékosága, sok ipari üzem korlátozása, a háztartási költségek meg-szorítása pontosan jelzik a gázórán és villanymérőn a forgalom csökkenését. Az olyan háztartások, amelyek eddig 35–40 pengő árá gázt és villanyáramot fogyaszt-ottak, a felére csökkentették fogyasztásukat és igen sokan egyszerűen beszüntették a gáz- és villanyfogyasz-tást.

A gőzfürdő és borbélyok

Szintén telj vannak panasszal. Ha a városi gőzfürdő vezetőse fenn akarja tartani a racionális forgalmat, akkor kénytelen lesz az árakkal lemenni. Igaz, a dél-utáni órákban eléggé mérsékeltek a fürdődíjak, de a

közönség nagyrésze nem is ér rá és nem is szívesen frekvenciálja délután a fürdőt és inkább kel fel reggel korábban a fürdés kedvéért. A békében megállapított fürdőárak ma már túlmagasak és indokolatlanok azért is, mert a víz melegítését ma díjtalanul végzi a — hő-forrás. A fürdőlátogatók között egyre jobban terjed az új borotválkozási divat. A vendégek zsllett visznek magukkal a fürdőbe és a gőzkamrában borotválkoznak. Az archór a gőzben annyira megpuhul, hogy szappan nélkül is könnyen viszi a penge a szakállt és a bajuszt. Ezt persze sérelmezik a fodrászok, ami érthető, hiszen az ő rovásukra megy a játék.

A piac és mészárosok

természetesen szintén nem tehet egyebet, mint panas-z-kodik. Ezek egymáshoz való viszonya is igen furcsa változáson ment és megy át. A husfogyasztás állandóan és fokozatosan csökken, ezzel szemben emelkedik a gyümölcs, fűszerek és burgonya forgalma. A háztartásokban, ahol eddig háborus emlékképpen két husfalat napot tartottak, most odamódosították a beosztást, hogy két-szer egy héten esznek húst. Ahol már eddig is rit-kább volt a husfogyasztás, ott már csak vasárnap kerül hus az asztalra. A húst egyelőre gyümölcs pótolja főképpen, de későbbre a burgonya lesz az univerzális tápanyaga a városi népnek.

A bankok

amennyire az elmúlt egy-két nap tapasztalata mutatja, nem fognak egy ideig a betétek emelkedésével dicse-kedhetni. Meg lehet állapítani, hogy a kisbetétesek fele a köztisztviselők köréből került ki. Ilyen tisztí-száz pengőig terjedő betét nem jelentkezett a takarékpénztárak pénztárfülkéi előtt, ellenben nagyszámban van-nak azok, akik — ha apró tételeket is csupán —, de kivett a takarékból. A kormány most már hiába igéri a takarékpengő aranyváltóját, még az értékelkedés reménye sem bírja rá a köztisztviselőt, hogy a fize-téséből megtakarított pénzt a bankba vigye, mert olyan szegedi köztisztviselő, aki a fizetéséből félre tudna tenni, ezentúl legfeljebb spirituszban lesz látható.

A zálogház

talán az egyetlen üzlet, ahol a forgalom lényeges emelkedését idézte elő a szanálás. Tudvalevő, hogy minden hónap elsején erősen megszorodik a zálogházak forgalma, mert ilyenkor váltják ki a hónapközben — hirtelen pénzzavarban — elzálo-gosított tárgyakat. A forgalom emelkedése ezuttal sem maradt el, de ezuttal nem szorított az elzálogosított tárgyak kiváltására, hanem fokozódott az újabb betétekkel. A közelgő télre való te-kintettel, sokan váltották ki elseje óta elzálogosí-tott télikabátjukat, valamint a meleg napokban betett dunnákat, de a kiváltást megelőzően sokan hagyták ott felöltőjüket, ünnepi ruhájukat, ezüst evőeszközeiket, jegygyűrűiket, órájukat és egyéb ékszereiket és az így kapott pénzen szerezték vissza téli ingóságait. Sok esetben fordultak azonban ehhez a virágzó városi üzemhez olyanok is, akik ed-dig nem tartottak vele összeköttetést, hogy a hiány-zó és mégis nélkülözhetetlen 5–10–15 százalékos pótolják.

A közalkalmazottak bangulata

általában mindennek inkább nevezhető, mint megnyu-gtatónak. Ha az illetékesek ebben kételkednének, ugy azt ajánljuk, hogy rendelkezzen el — a közhangulat ki-tapasztalására — népszavazást. Azt nem merjük aján-lani, hogy országgyűlési képviselőválasztást irjanak ki, mert ez esetben aligha maradna hírmondója a 12 éve uralkodó egységes pártnak. A köztisztviselők ugyanis sehogy sem tudják megérteni, hogy egy miniszterelnök nyilvánosan tett ígérete ellenére le lehet szállítani a fizetéseket és különösen a törvényben biztosított nyug-díjakat. És van még néhány dolog, amit nem tudnak megérteni. Ezek közé tartozik az is, hogy hogyan lehet a tanító özvegyének 70 pengős nyugdíjából lehozni.

A városi alkalmazottak

dr. Somogyi Szilvesztert okolják bajukért. Azzal tisz-tában vannak, hogy a törvény végrehajtását nem aka-dályozhatta meg és hogy a törvényben megállapított szanálást végre kellett hajtani. Nem tudják azonban megérteni, hogy miért forszírozta a polgármester a városi pótlékok megvonását, amikor ezt voltaképpen fizetésük kiegészítéseként kapták. Hogy a polgármester is tekintélyes összeget veszít ezáltal havonta, az őket nem vigasztalja.

A szegedi tisztviselők rossz néven veszik a szegedi polgármester eljárását. Szerintük egy kis előrelátással, egy kis jóakarattal lefelé és kevesebb lojalitással felfelé, el lehetett volna kerülni azt a katasztrófát, amit a városi pótlékok levonása okoz. Az a gödör a DMKE palotával szemben és még néhány időszerűtlen kisajátítás na-gyobb összegre rug, mint az, amit a városi pótlékok le-vonásával a város megtakarít.

Ligeti Jenő.

Fotelagy-ottomán, matrac

és kárpitos munkák megbízható kivitelben készülnek Vitéz SUVEGH kárpitosnál Batthyány u. 2. Tel. 30-23

Férfi, női, gyermek kötött kabátok, kötött costümök

a legnagyobb választékban
és a legolcsóbb árban

Pénzéért aranyértéket kap

LUSZTIG IMRE

Széchenyi-tér 2. Tisza-szálló mellett

A filharmonikusok

Néhány év előtt még virágzó, vezető kultur-tényező, ma agonizáló, csődbe jutott vállalkozás, amely talajtvesztetten szédül le a küzdés porondjáról. A filharmonikusok léharca és megszűnése azonban nem olyan egyszerű jelenség, amely fölött szó nélkül napirendre lehetne térni. A filhar-mónikusok tetterős, életteljes egyesületnek indul-tak, rajongó hívei tömjéneztek, segítették, ma-guk a muzsikuskok, hivatásosak és nem hivatáso-sak, lelkesedéssel szolgálták fejlődését. Nem az anyagi, hanem az erkölcsi erő adta meg az indulás lendületes kezdősebességét. Anyagiilag is emelkedett standardja, míg belső, tisztán személyi konfliktu-sok nem ütötték az első rést ezen az ideális kollek-tíván. A filharmonikus egyesület tragédiája in-nen datálódik.

Szegeden, sajnos, még nem tartunk ott, hogy zenei egyesületek működését függetleníteni lehetne »társadalmi« szempontoktól. Illetve: a hangver-senyeket nem lehet tisztán és kizárólag a zeneéhes közönség támogatására bízni. Mindig szerepet ját-szik és játszott a »társadalmi esemény« is.

Néhány évvel ezelőtt gombostűnyi hely nem volt a Belvárosi Moziban a filharmonikus hangverse-nyeken. De nyújtottak is. Kiváló szólistákat, ven-dégkarmestereket hallottunk, Rimski-Korsakov és hasonló nagyszabású szerzők műveit jutott el a zenekar, ha nem is tökéletes művészettel, de mű-vészi érzékkel és ambícióval. Egymást lelkesí-tették: közönség és muzsikuskok.

Tavaly, már félig se telt meg az — ipartestület terme. Az egyesület társadalmilag egyoldalú befo-lyás alá került, elvesztette lassanként közönségét, ezzel együtt anyagi erejét, kedvét, kitartását és mű-vészi fejlődésének más feltételeit. Nagy baj volt, hogy nem találtak olyan vezetőket, akik a muzsikuskok közösségei túl társadalmi közösséget tudtak volna teremteni, akikben lett volna a nehézségekkel megküzdni tudó szervező erő és agilitás.

De nem azért írjuk ezeket a sorokat, hogy csü-gedten elparentáljuk a filharmonikusokat, akik minden hibájuk mellett szívéhez nőttek a zene-barátoknak. Megmentésük érdekében a társadalom, az egyesületek, a város kulturális méretére appellálunk, de fel kell ráznunk a tehetetlenül, invenció és energia nélkül meghátráló egyesületet is. Súlyosak a gazdasági viszonyok? Meg kell két-szerezni az erőfeszítést. A bérlőket animálni, az is-kolákat megszervezni, a munkásságot bevonni, az árakat leszállítani! Még miből állítsák talpra az egyesületet? Adjon csekély, állandó szubvenciót a rádió, amely használhatná a műsorát. Mindent meg kell próbálni. Minden eszközt szentesít a cél. Csak egyet nem: a kényelmes visszavonulást. Ez lehet a tegnapi emberek fáradt gesztusa, de ma harcosan kell szembenézni a jövővel. Ez az egyik. A másik, tessék különbet produkálni, mint az utóbbi években. A filharmonikusoknak nem szabad szégyenszemre megszüntetni munkásságu-kat.

I. v.

JAVÍTÁSOK LEGOLCSÓBBAN
Győri Bélánál
50 KLAUZÁL TÉR 2.

Wienből modellekkel megérkeztem

KNITTEL

KÁRÁSZ UCCA 5. SZ.